

Kunnafonisèben bɔta kalo o kalo - BP : 24 - Téléfoni : 20.21.21.04 Kibaru bugufiyɛ Bosola Bamako

Minisirijemogɔ ye taama ke Gawo ni Tumutu ani Tawudeni maraw kɔnɔ

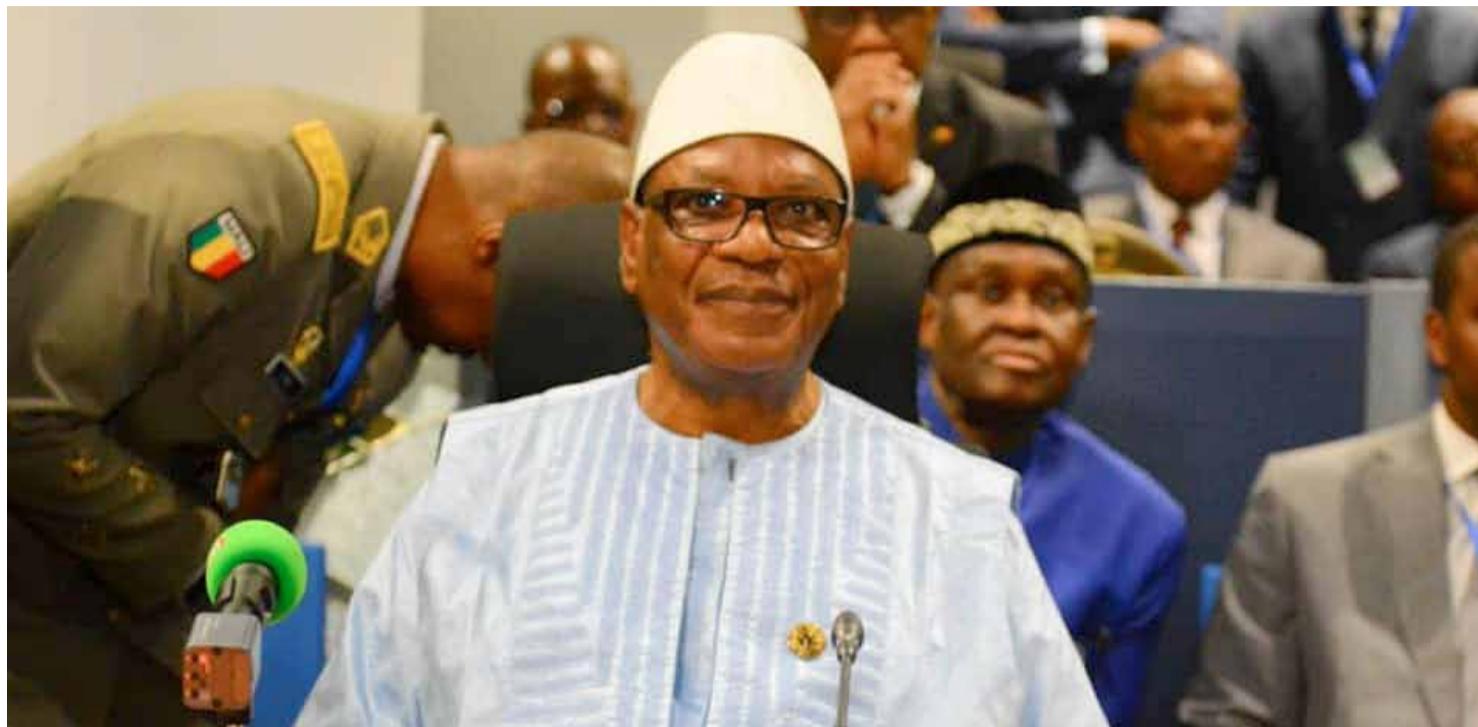
Minisirijemogɔ Dögötörö Bubu Sise ye tile duuru taama ke Gawo, Tumutu ani Tawudeni maraw kɔnɔ k'a damine zanwuyekalo tile 27 la san 2020. Minisiri caman tun b'a nɔfɛ a ka nin taama in na ; i n'a fɔ Denmisensa ni farikolopenajɛ minisiri Aruna Modibo Ture, Donnɔgɔnna, ben ni fɔkaben minisiri Lasini Buware, Sene minisiri Mulayi Ahamedi Bubakari, Siradilan ni baarakeminenko minisiri Madamu Tarawele Zeyinabu Jøbu, ani minisirijemogɔ kɔrɔ Usumani Isufi Mayiga. Gawo ni Seware ce siraba lakurayali dabane fɔlɔ kelen kɔfɛ, minisirijemogɔ ye sira dilannen kura dɔw kurunbonkari Gawo dugu kɔnɔ, k'a nɛ da denmisew tɔgɔla njenajekeyɔrɔ kura dɔ jɔli baaraw kan, ani ka taa Gawo dafedugu Bulugunjɛ, ka ji saniman sɔrɔyɔrɔ kura dɔ kurunbonkari. Minisirijemogɔ ka taama tile 2nan na Gawo mara kɔnɔ, a sera Ansɔngɔ. A y'a jira k'a tēna mɛe tuguni, Mali sɔrɔdasiw bɛ segin ka na Labezanga. Baarakeminien nafamaw bɛ di u ma walasa k'u ka baaraw kecogo nɔgɔya u bolo. A k'u bɛ dabalitige fana na ka mɔgɔ 10.000 ta ka fara kelecew kan, min b'a to jamana fan bɛe ka se ka labɔ lakanabaaw la. Wali Silamakan Sisɔko ye Ansɔngɔ perefe ye, Alasani Sidi Ture y'a meri ye; olu de ye minisirijemogɔn'a nɔfɛjama bisimila. Meri ka kɔrɔfɔw kɔnɔna na, a y'a jira ko gɔferenaman ni demedonjekuluw ka wulikajɔw n'u ta bɛe, yiriwalibaara caman jɔra k'a sababu ke basigibaliya ye sigida la. A labanna k'a jini fanga fe, a ka dabali tige min b'a to Mali kuranko ni jiko cakeda ka se ka kuran ni ji lase Ansɔngɔ dugu ma. Perefe kelen kɔ ka foli ni tanuni lase lakanabaaw ma, a y'a jini fanga fe, a k'a jilaja ka senekeyɔrɔw ni baganmarayɔrɔw laben; o b'a to senekelaw ni baganmaralaw ka se ka wasa sɔrɔ u sigiyɔrɔw la. Dugumogɔw ka lapini dɔw kera dɔ farali ye lakana baaraw kan, ka sɔrɔdasiw sigi Labezanga tuguni,

ka banabaatɔtamɔbili di dögötörɔso ma, ka maramafenw mine jekuluw la, minnu te faso ka labanabaaw ye. Lakanabaa minnu tora faso kunmabɔli kelew la, k'olu musow n'u denw ladon. Jaabili la, Dögötörö Bubu Sise y'a jira ko laje dɔ bɛ ke jamana marayɔrɔw nemogɔw fe alamisadon feburuyekalo tile 6 san 2020 yiriwali kuntaala jan musakako kan. A k'o bɛna ke sababu ye ka gelyea caman wuli ka bɔ sigidalamogɔw kan kenyako, kalanko, jiko, sirako ani ko werew la. A ko demedonjekulu dɔ ye banabaatɔtamɔbili kelen di, wa ko gɔferenaman fana bɛna kelen fara o kan. Fen min ye bakiko ye batige kama, gɔferenaman bɛ jatemine na, ni kɔrɔlen in bɛ se ka laben; nka ni feere te o la, a be dabali tige a tuma na kurako la, walasa ka batige nɔgɔya mɔgɔw n'u bolofenw ma. Dögötörö Bubu Sise taara sɔrɔdasikan kɔnɔ o kɔfɛ, ka sɔrɔdasiw kumajɔgɔnya, gɔferenaman bɛ wulikajɔ minna u ka baarakeminenko la, n'u be k'o jɔyɔrɔ ye. Tuma min na u kɔseginna Gawo, dijɛ Oni sekereteri zenerali dankan minjesinnen bɛ ben ni lafiya sɔrɔli ma, n'o ye Zanpiyeri Lakuruwa ye, minisirijemogɔ taara o kumajɔgɔnya. U da sera sɔrɔdasiw laseginni ma Kidali kɔnɔ, mɔgɔ minnu y'u sigiyɔrɔw bila kelew nɛ, u da sera olu kunkankow ma, ka fara kalata minnu bɛ sensen na ka na, olu bɛ se ka ke basigi kɔnɔ cogo min na. Minisirijemogɔ n'a nɔfɛjama y'a kunda Tumutu kan tile 3 taama kama. Gɔfereneri ni politikijemogɔ tɔw y'u bisimila pankurunjiginkene na. Tumutu pankurunjiginkene bɛ ka lakuraya, u y'o baaaw cogoya laje. O kɔfɛ u taara alimamiba Abudurahamani Beni Esayuti ka so; dugu maaba tɔ bɛe tun b'a la k'u makɔnɔ yen. Foliw bannen kɔ, u taara Tumutu mɔbiligare kura jɔliba raw laje. A tufaden fɔlɔ dara san 2019 awirilikalo tile 8 soko ni dugubaw joli minisiri kɔrɔ Mohamedi Musutafa Sidibe fe. A musaka ka ca ni sefawari miliyari 1 ye; Suwi-

sijamana ni bankimɔnjali y'o di. Dɔ farali lakɔlikaramogɔw kalanyɔrɔba fiye kan, o baaraw bɛ sen na, u taara u nɛ da o kan. An bɛ don min na dögötörɔsonin kelen, lakɔlikaramogɔ 5 siso, ani lakɔliso 14 de bɛ yen, kalanden 700 kama. Tumutu ni Gomakura ce siraba dilanni ka gitɔrɔn da a kan, dugumogɔw y'u ka nisɔndiya jira o baaraw wulili la kokura. Minisirijemogɔ y'o sira in km484 dilanni dabane fɔlɔ ke san 2019 nowanburukalo tile 25. Dugumogɔw ye lapini dɔw ke; I n'a fɔ "kan" dɔ jɔli denmisew tɔgɔ la; baaraw feere kalanyɔrɔ dɔ jɔli, n'a bɛ fɔ o ma tubabukan na "ekɔli tekinkiki". Ka farikolopenajekene dɔ jɔ, ani ka baarakeminew di dögötörɔsoba ma. Jaabili la, minisirijemogɔ ko balow bɛna di u ma ka balodese kele; bagandumuniw fana bɛna di, ka baarakeminew di dögötörɔsoba ma, ani ka baki kelen di u ma batige nɔgɔyalı kama. Ka bɔ pankurunjiginkene na ka se Koriyome, o sira bɛ dilan; Kabara b'o furance in na. Ji saniman tayɔrɔ fana bɛ laben. Tumutu ni Gundamu furance km90, minisirijemogɔ n'a nɔfɛjama y'o ke mɔbiliw la. Dugumogɔw ye fen caman nini: kuran, basigi, lajelike arajo dögötörɔso ye, bololabaarakelaw tɔgɔlaso, polisiso ani farikolopenajekene. Tuma minna u sera Direyi, u ye yen lise kura jɔli baara labanw yamaruya di. Wari min donna o jɔli dafe, o ka ca Sefawari miliyari 1 ye. A bɛ se ka lakɔliden 450 bisimila. Baaraw daminena kabini san 2011 kɔnɔna na, nka basigibaliya de y'u sennasumaya. Lise in bɛna a to lakɔliden minnu mana Deyefu sɔrɔ Direyi, olu kana taa lisi nɔfɛ Tumutu walima Gundamu. Tawudeni ye Mali marayɔrɔ 9nan ye. Minisirijemogɔ n'a nɔfɛjama sera yen a ka taama tile 5nan na jamana kɔrɔnyanfan fe. Tawudeni fanga bɛe dagayɔrɔ ye Tumutu ye k'a sababu ke basigibaliya ye. Tahari Uludu Elihaji ye Tawudeni mara furancelafanga jɛmogɔ ye. A ye lapini dɔw ke gɔferenaman na. Téléfoni erezo sigili, kuran min be lataama ni tilefunteni ye, Tawudeni mara dantigeli, ani bɛnkan min tara Mali ni jamana kɔrɔnfela mɔgɔ murutilenw ce Alize, Alizeri faaba la bɛn ni lafiya sɔrɔli la, o waleyali. Tawudeni gɔfereneri Zenerali Mohamedi Uludu Meyidu y'a jira ko Tawudeni tigera ka bɔ Tumutu mara la ka ke a dama na mara ye san 2010 marisikalo tile 2; nka a ka baara damine a yere ye o kera san 2016 kɔnɔna na. Fen min ye depitesigi kalataw ye san 2020 marisikalo tile 29, minisirijemogɔ y'a jira ko jatemine bɛ sen na ni u na se ka ke Tawudeni ni Menaka maraw kɔnɔ; nka a ko a mana bɔ da o da fe, u k'u hakili ke kelen ye; hali ni kalataw ma se ka ke don fɔlen na, kalaata kereneren bena k'u ka maraw kɔnɔ. Minisirijemogɔ ye nin layidu in ta Tawudeni ni Menaka marajemogɔw ye.

Jedone Jama
Dɔkala Yusufu Jara

Afiriki kelenya tōnba nəməgəya latəməna Afirikidisidi jamanakuntigi ma

Jamanakuntigi Ibarahimu Bubakari Keyita sugandira Afiriki jamanakuntigi tōw fe u ka san 2019 feburuyekalo lajé senfe, k'a ke Afiriki kelenya tōnba seko ni dənko ɻana ye. Afiriki kelenya tōnba seko ni dənko ye ko kura ye Afiriki kelenya tōnba bolo, min hakilila bora jamanakuntigi Ibarahimu Bubakari Keyita la. U ye jekulu kerengkeren a kama, min məgəw ye Lajine jamanakuntigi Alifa Konde, Kongo Barazawili jamanakuntigi Denisi Sanu Ngeso, Kapuweri jamanakuntigi Zərizi Karilosi Fənseka ani Ecopi jamanakuntigi Salewəriki Zeyide. O jekulu in ka lajé fəlō de kera karidon feburuyekalo tile 9 san 2020. Baara min donna o jekulu bolo, o ye Afiriki seko ni dənko sankərətali dabaliw tigeli ye. A be jamanakuntigi tōw hakililaw jini a ka baara sabatili sariyasunba sigili la senkan; o min bena dajira Afiriki təgəla depitebulonba la san 2021. A be dabo jekulu in ka se ka ke ben ni lafiya sərəli sababu jənjən ye Afiriki kənə. A b'a to jamanadenw ni jamanaw ka se ka jəngən laadi, walima ka jəngən sən hakili juman na n'u seko ni dənko ye. Nin sen in na, Afiriki kelenya tōnba ka lajé 33nan bolila masalakun min kan, o ye "ka marafaw səmə, ka dabali juman tige Afiriki yiriwaliko la ». Afiriki kelenya tōnba nəməgəya ye san kelen-kelen ye. Afirikidisidi jamanakuntigi Sirili Aramafoza sugandira ka bila a la Eziputi jamanakuntigi Mari-sali Abudeli Fata Alisisi nə na. Ibarahimu Bubakari Keyita kera nəməgə kura in dankan 2nan ye. Serili Aramafoza y'a

jira, ko lajini ye ka Afiriki həre ke a məgəw ta ye, a kana buruja. Lajini də fana ye musow makaranni ye. O siratige la Afiriki kelenya tōnba hamı ye yanni san 2063 cə, forobabaara minnu bə di jamanaw kənə, u musaka 25% ka don musow ka netaa dafe ; kasərə an bə waati min na, 1% dərən de bə ka don a dafe. A b'a fe fana, ni bənkanw bə ta, jama 50% ka ke musow ye. Afiriki kelenya tōnba ni dīne tōnba Oni ye bənkan ta nin lajé in senfe kojugubake keleli hukumu kənə sahelikungo kənə. Alizeri fana y'a jira k'a bəna a jə a jəyərə la a ko la.

Fen minnu ye gelya ye Alize bənkanseben kənəko waleyali la, Alizeri jamanakuntigi kura ko ale bəna a jilaja kuma ka ke o yorəw kan kokura, ani k'a seko jira Libi kele fana banni na. Afiriki kelenya tōnba ka lajé min kera kojugubake keleli kan, jamanakuntigi Ibarahimu Bubakari Keyita y'a jira künafonidilaw la a bətə o lajekeso kənə, ko dīnemaa ni Mali teriw k'a deme kele in banni na. Ko kojugubakelaw bə ka Sahelikungo yiriwalibaaraw sennasiri. Jamanakuntigi ka fə la, digi min file Afiriki ni Nansarala cə, n'a karila don o don, ji bə wa-

lankata ka don kəgəji Mediterane kənə. O kuma in ye nsana ye. A b'a fe k'a fə, kojugubake min file sahelikungo kənə, n'a ma kəle a tuma na, a məen o məen, a kələlə bə walankata ka kəgəji Mediterane kəsagon. N'o kera farafin ni faraje, bee b'i ta sərə a la. Jamanakuntigi ko Afiriki kelenya tōnba ye lajé min ke lafiya ni basigi sabatili kan kalo kelen Po lajé kəfə Faransi, Zesənki Saheli (G5) jamanakuntigi ni Faransi jamanakuntigi fe. A tun jinina jamanakuntigi ninnu fe, u k'u fela jeya Faransi sərədasiw toli, walima u tobaliya la saheli kənə. Nka sahelikungo jamanaw ni Faransi ka wulikajəw n'u ta bəe, kojugubake selen te ka ban saheli kungo kənə halibi. A k'a juman ye dīnemaa k'a bolo don o wulikajəw kərə, min b'a to u nə ka ye. Jamanakuntigi ka fə la, dansagon te məgə si danbe ye. Ka don misiriw kənə ka məgəw faga. Ka don egiliziw kənə ka məgəw faga. Ka don sugufiyəw kənə ka məgəw faga, nin si te danbe juman ye. A ko an te se ka to don o don sukasi la. Ko min bə su bə, an ka kan k'an fanga de fara jəngən kan k'o bali.

**Səki M. Tarawele
Dəkala Yusufu Jara**

Yiriwali kuntaala jan musakali:Bolodaycə sərəla ka də bə marayərəw dəsəkow la

Minisirinəməgə Dəgətərə Bubu Sise ye yiriwali kuntaala jan kolatigejekulu ka lajé fəlō nəməgəya ke a ka minsiriso la alamisadon feburuyekalo tile 6 san 2020. Bolomadaseben min nəsinnen bə cakeda in maracogo, a minenko an'a wariko cogoya ma, lajé in tun y'o fəsəfəsəli ye. Minisiriw, Mali marayərə bə gəfereneri, u kənseyejekuluw nəməgəw, ka fara dəməbaaw kan nafoloko ni feerekə la, nin bətə tun bə kəne kan. Kərəfəw damine na, Dəgətərə Bubu Sise y'a jira, ko ni ben kera bolomadaseben in kənəko kan, a waleyali bə ke sababu ye ka yelema juman don jamana kərənyanfan məgəw ka jənamaya kecogo la. Musaka min bolodali don, a bə nəsin ben ni lafiya sərəli ma, yərə minnu ka kan ka yiriwa waati

kuntaala jan kənə k'olu dantige, ani jamana kərənyanfan yiriwali baara min kofəra, o ka se ka sira sərə. Bamusa Kənə min ye yiriwali feere nəməgə ye, o y'a jira ko wari min bə ka jini n'a sərəla, a bə ke ka porozew musaka Mali marayərə bətə la, min b'a to u ka se ka yiriwa. A be ke sababu ye baara nafama caman ka se ka ke marayərəw la, ka də bə u dəsəkow la. O siratige la, a bə jini minisirisow, marayərəw kənseyejekuluw ani kominiw kənseyejekuluw fe, u ka porozew jumanw labən, minnu kelen-kelen musaka b'a ta sefawari miliyari 1 na ka yələn; nka u k'u hakili to a la, porozew kelen o kelen, o baaraw jatemineni sanni ka porore waleyə, ani porozew dəminen kələsili musaka ka ben 10% ma a musaka mume na. Yiriwali kuntaala jan kolatigejekulu de bə porozew səgesəgə ka jumanw latəmə,

sən bə ke minnu musakali ma. A b'a sinsin ko saba kan ka porozew sugandi: n'a bəna yelema juman don mara kecogo la; n'a bəna baarakəyərəw yiriwa; ani n'a bəna yelema juman don sərəko cogoya la. Siyaka Danbələ ye Segu mara kənseyejekulu nəməgə ye, Mali marayərəw ka tōnba fana nəməgə don. A ye kuma ta ka lajini də ke. A ko a b'a jini porozew labətaw musaka dəgəmannin kana ke miliyari 1 ye. Sabula k'i b'a sərə porozew də ka ni, nka a musaka te miliyari 1 bə. O la n'a fəra porozew kelen o kelen musaka k'a ta miliyari 1 na ka yələn, o ye fijə ye baara la kabini sisən. Wa porozew miliyari 1, walima miliyari 1 ni kə, o wari sərəcogo kuntaala bə sən ka janya, ka fijə bila porozew waleyacogo la.

**Jedone Jama
Dəkala Yusufu Jara**

Bagan kōnōmayali ni dōgōtōrōya feere ye

Bagan kōnōmayali ni dōgōtōrōya feere ye, o be dabō ka baganw bugun teliya la kasōrō a ma ke ni bagancew ka gosili ye. O de kosōn Mali baganmarala caman donnen b'a ko la bi, min b'a to u ka bagan caman ani nōnō caman sōrō ka teme kōrōlen kan. Kerenkerenneny la, mōgō minnu be baganmara ke u sogo feereli kama, bagan kōnōmayali ni dōgōtōrōya feere ye, olu be k'o k'u taabolo ye. O kun ye u ka se ka sogo tulōbaw sōrō ka di u ka sannikelaw ma. A kera sogofeerelaw ye o, a kera nōnō jininaw ye o, bagan kōnōmayali ni dōgōtōrōya feere ye, o kelen be dibō ye baganmarala caman bolo. A y'a to u ka sōrō ka yiriwa. Modibo Sibi ye baganjula ye Bamakō-Sanfil baganfeeresugu la. Ale y'a jira ko bagan kōnōmayali ni dōgōtōrōya feere ye, k'o ye hakilila juman ye baganmarako la. A be misimusow ni misiden woloso feere; o san 7 ye jinan ye. An y'a sigilen sōrō a ka ga kōrō, misiw bo n'u sugunekasa cēla. Modibo Sibi ko bagan kōnōmayali ni dōgōtōrōya feere ye, o be k'ale ka nōnō sōrōta hake sebekōrō caya. A ko an be waati min na, ale be nōnō litiri 50 sōrō tile kōnō. A k'a be baganjula min fana na, o n'a nafa don. Modibo Sibi ko farafinmisi kōnōmayalen ni nansarala tura denkise ye, n'o wolola, a n'a ba be feere sefawari miliyōn 1. Nka ni mōgō min b'a fe ka misiden woloso in dōrōn san, o sōngō b'a ta sefawari d50.000 la ka se d60.000 ma. N'i be misiba gosilen fe ni nansarala tura denkise ye, o sōngō b'a ta sefawari d70.000 na ka se d85.000 ma. Mamadu Ba ye baganmarala ye Sikaso. Zanwuyekalo damine y'a sōrō misimusō kōnōmayalen 15 b'ale bolo; nka a y'a jira ko sanni ka kalo in sa, a miiri tun ye ka 7 wēre kōnōmaya ka fara olu kan. Mamadu Ba si hake be san 50 ni kō la. A ka garabali

be Sikaso baganfagayōrō masurunna na Bugula sira la. A ka fōla, Sikasoka bēe b'ale dōn n'a ka nōnōbasōrō ye. A ko mōgō caman be na nōnō san ale fe; wa kabini a ye baganw kōnōmayali damine ni dōgōtōrōya feere ye, a ma nōnō san fan were fe ka na fara a ta kan walasa k'a ka sannikelaw wasa tuguni. Mamadu Ba ye baganmara damine san 2013 kōnōna na. San saba o kōfē, a ye baganw kōnōmayali damine ni dōgōtōrōya feere ye. A ko sanni ale ka don misiwolosoko la, a tun te teme nōnō litiri 30 kan tile kōnō ; nka sisan, a ka nōnō sōrōta ka ca ni litiri 100 ye. A b'o litiri 1 feere sefawari d100 dōgōdōgōninsannaw ma, k'a feere d80 bakurubassanaw ma. Mamadu Ba y'a jira ko a y'a ka misiwoloso 7 feere kōsa in na ka sefawari miliyōn caman sōrō. A ko a ka misiwoloso kelen sōngō ye sefawari d180.000 ye. Nka n'u kōnōmayalen don ni dōgōtōrōya feere ye, a kelen sōngō b'a ta sefawari d1.100.000 na ka se d1.140.000 ma. Misiwoloso min si hake ma san 3 sōrō fōlō, a b'o feere d1.080.000; nka ni min si hake be kalo 9 na, o be feere d160.000. Tura woloso si hake kalo kelen a b'o feere d120.000. Tura woloso sugu ka di Mamadu Ba bolo kōfē. A yēre selen te k'a ka sannikelaw wasa o ko la; min mana bange, o be fo yōrōn kelen. Farafinmisi minnu b'a bolo, o tura kelen si hake k'a ta san 1 na ka se 3 ma, o sōngō ye sefawari d50.000 ye. Misiwolosow sōrōli ni misimusō kōnōmayali ye ni nansaramisiw denkise ye, o de nafa ka bon kōfē. Sabula o misiwoloso min si hake te san 2 bō, o sōngō ye sefawari miliyōn 1 ye. Solomani Kulubali fana ye Sikaso baganmarala ye, min ka misiwere be Kafela, Burkina Faso sira la. A si hake be san 60 ni kō la, misi 70 b'a ka were kōnō; 40 kōnōmayalen don olu la ni dōgōtōrōya feere ye. A

ka fōla, ale be wari min sōrō a ka nōnō na, o be mako caman penabō a ye. Kerenkerenneny la, a b'a ka baganw balo n'u ladonni musakaw, a ka baarakēlaw saraw, an'a yere ka warimako misennin tōw penabō a la. Hami min be Solomani Kulubali la sisan, o de ye k'a ka misimusow kōnōmaya waati kelen na, min b'a to u bēe ka se ka jigin ka ben don kelen ma. Jageli Jakite ye baganmarala ye Nōnō. O y'a jira, ko nafaba be bagan kōnōmayali la ni dōgōtōrōya feere ye; ka da a kan misi naani minnu b'ale bolo, tile o tile a be nōnō min sōrō olu la, o b'a ta litiri 22 la ka se 35 ma. Baarakēlaw saraw, baganw balow ani denbaya mako caman be penabō n'u nōnōsōngō ye. Jageli Jakite b'a ka nōnō sōrōta dō bayelema ka ke "foromansi" ni yawuru ye. Nafa min be bagan kōnōmayali la ni dōgōtōrōya feere ye, Jakarija Tarawele ye caman fō o la. Cakeda min nesinnen be baganw kōnōmayali ma ni dōgōtōrōya feere ye, n'a tubabukan dajē surun ye Seniya "CNIA" ye, ale y'o nēmōgō ye. A ko misiwoloso fen o fen si hake mana se nōnōbō ma, o be nōnō litiri 10 fo 15 bō tile kōnō; kasōrō an ka farafinmisi te teme litiri 2 walima 3 kan. Misi kelen kōnōmayali ni dōgōtōrōya feere ye, o musaka ye sefawari d9.200 ye; nka gōferenaman ka bolo kan, d2.000 don. Ni mōgō min b'a fe k'a ka misi caman kōnōmaya nōgōn fe ni dōgōtōrōya feere ye, min b'a to

u bēe ka se ka jigin ka ben don kelen ma, misi kelen o kelen o musaka ye sefawari d3.400 ye. Walasa nafaba ka se ka sōrō feere in na, Jakarija Tarawele y'a jira k'a juman ye a cakedaw lasōrōli ka nōgōya baganmaralaw ma jamana fan bēe fe. Geleya dōw be a baara la; Sabula denkisew tali ka misiwerew segere, o furance dōw ka jan kōfē, sira dōw man ji, waati dōw fana man ji. Denkise be lamara ji suguya min kōnō, n'o be wele tubabukan na "azōti", o tē sōrō bilen. Baganmaralaw mako be denkise nafamaba min na n'o ye "mōntubeliyari" ye, o fana tē ka sōrō bilen. Gōferenaman fana te ka yamaruya di, wari min ka kan ka don baganw kōnōmayali dafē ni dōgōtōrōya feere ye, o ka nesin baganmara baara kēta werew ma. Nin be ye gerente ye Mali baganmara jetaa sababili la. Seniya nēmōgō ka fōla, geleya kōfōlenw kosōn, u tun ka kan ka misi 10.000 minnu kōnōmaya ni dōgōtōrōya feere ye san 2019 kōnō, u ma se ka dōwēre k'o la misi 5.610 kō. O ye 56,10% kelen ye ḥaniya siri- len na. U nesinna bagantigiba 1.340 ma Mali kōnō. Ni geleya ninnu sera ka furake, baganmara nafa be bonya ka teme nin kan. Misi miliyōn 11, saga miliyōn 17 ani ba miliyōn 24 de be Mali kōnō ; o yēre ye san 2017 jatēw ye. Nizeriya kōfē Mali be jōyōrō 2nan na bagan caman tigiya la Sedeyawojamanaw kōnō.

Mariyamu F. Jabate
Dōkala Yusufu Jara

Ji ni kuran : Sefawari miliyari 39 bēna don kurandiyōrōba dō jōli dafē Cakadugu Jalakōrō

Emira Arabu Ini ka tile kuranko cakeda be wele angilekan dajē surun na Ameya Poweri «AMEA Power». A ka baaraw nesinnen be Afiriki ani Azi gun kōrōnyanfan n'a cēmancēbolo ma. A bēna kurandiyōrōba dō jōli Cakadugu Jalakōrō, Selenge kubē kōnō, min fanga be se megawati 50 ma. Benkanseben in bolonōbilala arabadon feburuyekalo tile 5 san 2020 Ameya Poweri nēmōgōba Husen J. Ali-nowayi ni Mali jiko ni kuranko minisiri Sanbu Wage cē. A kera nafoloko ni wariko minisiriso la ; Dōgōtōrō Bubu Sise tun b'a kene kan. U ye benkanseben filanan min bolonōbila fana, o ye ni kurandiyōrōba kura in jōra, Mali kuranko ni jiko cakeda wajibiyalen don k'a ka

kurandita bee san a fe san 25 kuntaala kōnō. O sarati dalen in mana dafa, kurandiyōrōba in be ke Mali ta ye. Emira Arabu Ini bēna baaraw musaka sefawari miliyari 39 di. Husen J. Nowayi ka fōla, labēnwan mana sabati ka wari in di, kurandiyōrōba in jōli baaraw kuntaala te teme san 3 kan. Mali ni Emira Arabu Ini ye layidu minnu ta nōgōn ye, nin benkanseben minnu bolonōbilalen file u cē, olu ye o tiimeni ko dōw ye. Minisirijēmōgō Dōgōtōrō Bubu Sise y'a jira, ko Mali ni Emira Arabu Ini ka jēnōgōnya dan tun ye politikisiraw ye; nka an be don min na, a ko sōrō yiriwali baaraw be ka fara o kan.

Seki M. Tarawele
Dōkala Yusufu Jara

Danbetigiya ni hɔrɔnya taamasiyen ye dalakan labatoli ye

Ne bëna kuma danbetigiya ni hɔrɔnya kan. Mɔgɔw bë ka nɔgɔn sama-sama a fila nɔfɛ. A fila si te sɔrɔ ni fen kelen tɛ. O te dɔwɛre ye maloya kɔ. Mɔgɔ o mɔgɔ te maloya, o be sɔn ko bëe ma. Hɔrɔnya ni dantigiya fila si tɛnɔgɔn sɔrɔ mɔgɔ la n'i te maloya. Bamananw b'a fɔ ko, maloya bë hɔrɔn faga. Hɔrɔn danbetigi b'a yere mine ka bɔ maloyako bëe ma.

N'i ye Mali ye balahu kɔnɔ bi, maloya de dɔgɔyara. Bi mɔgɔw kewale man jni. Kasɔrɔ u benbaw tun b'u danbe makaran kosebɛ. U ye hadamadenya tanaw jate ka bila anw jne, walasa an fana ka se k'u fegen an ka jenamaya kɔnɔ. Nka an ma se o la. An yan ta dijé girin fe, ka jine mɔgɔya taasira juman kɔ. An benba dɔw

y'u yere faga maloya jne. Misali la Babenba Tarawele min tun ye Kenedugu faama ye, o ko k'ale to ni na, tubabu bolo tɛ da ale kan. Sikaso ni tubabukel kelen k'a te tige, a te tugu, Babenba y'a yere faga, k'a kalikan bɔ a sira fe.

Anw bimɔgɔw te se ka mine an dalakan ma. An b'a fɔ ka diya ; nka ni saya kumbora, an be sɔn jɔnya ma k'an ka hɔrɔnya bila. Kumi Jɔse Tarawele fana y'a yere faga, ka ban tubabujɔnya ma. Segu Tata Jara y'a yere faga, k'ale te mine Elihaji Seki Umaru Tali fe, k'a ke fulajɔn ye. Ni an bimɔgɔw ko an be maloya bila k'an sisin danbetigiya kan, o ye yere malasa ye. Danbetigiya birifini ye maloya ye. Ni hɔrɔn ye maloya bila, a be wele hɔrɔn malobali. Bëe b'a dɔn k'o te mankutu juman ye mɔgɔ ma. Fɔlɔ maakɔrɔw tun b'u nɛmada denmisennin wuluto fe. N'u ye jogu jugu ye min na, u b'o koron a ka sira juman ta. Nimin yere bë sira juman kan, u b'o deme o sira taamako juman na. Denmisennin fen o fen te sɔn ka gere maakɔrɔbaw la, k'u hakililaw jni u ka koketaw la, o te jate mɔgɔ sebɛ ye. Mɔgɔ malobali mako t'a dalakuma na. I n'a mana bën min kan sɔgɔmada fe, wulafei b'a sɔrɔ a t'o kan bilen. O tigilamɔgɔ te se ka danbetigiya fɔ mɔgɔ were ye.

**Yaya Mariko ka bɔ Senu
Medini Wərəda la Bamako**

Tulon ni yεlε bε sigidalamɔgɔw tin don nɔgɔn na

Nin kéra fulaké dɔ ni numuke dɔ ye. Terimaw tun don. Don dɔ la ka nin mɔgɔ fila to baro la, u ye ceyakan caman fɔ nɔgɔn ye. Fulaké k'ale ye ce ye ka teme numuke kan. K'ale bë se ka ko min ke, hali numuke t'ale sɔrɔ a kumberekuru la o la. Numuke ko fulaké ma, ko fiye nyadege man go. Numuke ko fulaké ma, ko ni a m'a to, ale b'a bila a kɔnjeko la. O maloya fe a b'a ka were ce ka dugu bila. Fulaké y'a terike jaabi, ko o ko te dijé kɔnɔ. Fulaké hakil te a kuma na waat min na, numuke ye gundo don ni npogotiginin dɔ n'a fanincinin ye, ko a b'a fe ka a terike kɔrɔbɔ. Don dɔ wula fe, ka numuke to fulaké fe a ka were la baro la, npogotigin kofolen in tementɔ y'u fo. U y'a lamine. Numuke ko a ma, « n denmuso, n bëna taa i jini furu la n terike ye » Npogotignin ko, « kana ne ni i terike bila nɔgɔn na. Fulamuso ko be ce min ye, weredalaŋɔni b'o sen sɔgɔ » A y'o fɔ ka taa n'a yere ye. A ku tununna k'a sɔrɔ fulaké ma se ka kuma, a be k'a taato file halibi. Jaa, a jebɔlen tun be npogotigin fe kɔrɔlen. Waati dɔ selen, fulaké y'i kanto numuke ma, « ce, a be i n'a fɔ ko be nin kɔnɔ n ne ye de ? » Numuke y'a ɔn, ko a ka jan bëna aterke mine. A ko fulaké ma, an kana nin bila kasuma dε. Bi bëe i be woro tan

tige ka di n yan, n bë taa a jini a faw fe. A fɔra cogo min na, a kéra ten. Fulaké ye numuke segere a ka so fitirida fe ni woro ye. A jebɔra npogotiginin dɔ fe furu la. O fa dɔ y'a fɔ fulaké in ye, ko n'a te je olu denmuso kɔ, a ka sɔn u ka jɔbɔrɔ kilo 100 da a kun. N'a sera ka taama n'o ye sanga 5 kuntaala kɔnɔ, muso in be di a ma fu la, a te furunafolo sara. Nka n'a desera o la, muso te sɔrɔ dε. Fulaké y'a kandi, ko a sɔnna. Mɔgɔ fila ye fulaké jun jɔ kilo 100 na. A jɔlen tora yɔrɔnin kelen, a ma se hali k'a sen kelen kɔrɔta ka bɔ dugu la. A ko mɔgɔ fila ninnu ma, "a' ye n jigin n ka parajé kelen k'e fɔlɔ k'a laje, a' ka sɔrɔ ka n jum a la kokura". U ma sɔn o ma. Fulaké wɔsilenba, a kamana gannen, a y'a foosi ka bɔ bɔrɔ kɔrɔ, ko musoko ma se nin na. A k'ale jenna u denmuso kɔ. U k'a di ce were ma, min bëna se k'u ka laada tiime.

**Faraban Balo ka bɔ
Fuladugu-Kɔtuba,
Kita mara la**

Mɔgɔ bε basi diya dɔn, k'a sɔrɔ i ma nintin biri i dala

Kon'i ye wuluw bolito laye, ni wulu min y'a dɔn ko bolikun ye waragen ye, o wulu te sègen abada. Nka wulu min te boli kun dɔn, o mana wara min mine, o kelen b'o dun, o mako te wulutigi la.

Ni filenkolon ko ale mako bε bakɔfela la minitikelen kɔnɔ, kana a sɔsɔ ; i b'a sɔrɔ ani fijé benna o la. Nka n'a ye bakɔfela sɔrɔ don o don o miniti kelen kɔnɔ, o y'a mako salen ye bɔgɔbɔgɔ.

Sarakaduloki donni ye tijé ye, nka a te bɔ n kanna abada, o y'a damanako were ye. Ala kana Mali ke jugu sago ye. Ne kɔni be min fɔ jamana kɔrɔnfela mɔgɔ murutilenw ye, u k'a laje ten sa. Ko bëe ka ni hake la. Wa bi te sini ban. U ka sabali, mɔgɔ bë basi diya dɔn, k'a sɔrɔ i ma nintin biri i dala. Ala ka hakili juman di an bëe ma

O temenen kɔfɛ, seneke law an k'an janto an yere la. Ne ye ko kelen kɔlɔsi, san o san ni dɔ fa-

rala kɔri sɔngɔ kan, seneke law bε dɔ fara ka bɔ u ka kabaforow ni jɔforow la ka fara u ka kɔriforo bonya kan. U janiya ye ko n'i ye wariba sɔrɔ kɔri la, k'i bë se ka bilo caman san ka lamara. Seneke law b'a dɔn pere, ko balosan tɛnuman ye a

ma, a ka waritigiya n'a ta bëe. Seneke law b'a dɔ fara ka bɔ u ka kabaforow ni jɔforow la ka fara u ka kɔriforo bonya kan. U janiya ye ko n'i ye wariba sɔrɔ kɔri la, k'i bë se ka bilo caman san ka lamara. Seneke law b'a dɔn pere, ko balosan tɛnuman ye a

N'an ye kɔri taari hake min da, an k'o jɔgɔnna 3 ke sumanforo la. Ala ka samiyɛ diya. Ne ka foli be Umu Berete ye Arajomali la. Ka foli kerenkerennen ke Fuseni Jabate la Sikaso AMAPu la.

**Bakari Danbelɛ ka bɔ
Sikaso Wayɛremade la**

Ne bε hamī na ni jamana kungokɔnɔna sininama ye

An ka jamana kungo bëna lankolonya don dɔ la, k'a sababu kε hadamadenw kewale jugu ye. Mɔgɔw b'a la ka kungo halaki ni tasuma ni jiribatige ye. Jirimaw tununna. Nafaba tun b'o jiriw la hadamadenw bolo fɔlɔ. Jiri ye jigiseményɔrɔ ye an ka petaa kɔnɔ.

Jiribatige kelen bε ka ja juguya. A be fɔ an ye, ko sanji bε na jiriw ni dantanfenw de kama. Ni jiri banna, dantanfenw bε silatunun o ye wajibi ye. An ka jamana kɔnɔ, banabaatɔw fana jigiseményɔrɔ ye jiriw ye. Jiri nafa ka bon mɔgɔya

kɔnɔ. Jiribatige bε ka sababu ye ka jamana sɔrɔ dɔgɔya. A be jikogeleya lase jamana ma. Nafa fosi te jiribatige ni tasumadon na kasaara kɔ. A kelen bε i ko dugumɔgɔw b'u waso nɔgɔn na ni nin dansagonwale ninnu

ye. sarabontigɛba ni dɔgɔbatigɛ kelen bε k'an ka kungo lankolonya. Bëe ko i jɔgɔnna kana ye dɔgɔtigiya ni sarabontigɛ la dugu kɔnɔ. U b'u jigi da wariba hake dɔ kan k'u k'o sɔrɔ sarabon walima dɔgɔ la. Musow yere ka pariwar i caman bε jini dɔgɔ ni sarabon na. An ka jamana kungo kɔnɔna jɔrɛ bε mɔgɔ mine sini, n'an ma dɔgɔtigɛ, sarabon bɔ ani tasumadon dabila an sigidaw la. A kelen bε hali jiri te sɔrɔ sigida dɔw la bilen. A mεen o mεen, an ka jamana bëna bagantanya k'a sababu ke dumuntanya ye.

**Isa Jalo ka bɔ Kɔdugu,
Dugabugu komini na Kati**

Dukene : Lamɔ kɛcogo

Lamo ye hadamaden-nin lakalanni ye k'a hakili dayele kabini a dɔgɔmannin ka ben ni djenlatige taabolow ye.

Mɔgɔ caman hakili la ko musomanniw dɔrɔn de ka kan ka lamɔko numan sɔrɔ, o ye filiba ye, sabula, muso ni ce de be nɔgɔn dafa. O la sa fo u kelen-kelen bee de ka lamɔko numan sɔrɔ.

Ce ni muso be je lamo na k'u to denmisena la, n'o do ye :

Fɔlɔ : ni denmisennin wulila sɔgɔma, a ka kan k'a ne ko ka je, ka sɔrɔ ka foli damine a mansaw la, k'a laban n'a kɔrɔmajɔgɔn wye.

Filan : kɔrɔ ka hine dɔgɔnin na, dɔgɔnin ka kɔrɔ bonya.

Saban : denmisennin kana ban ci ma.

Naaninan : a kana a sigi mɔgɔkɔrɔbaw ka kuma kene kan, fo n'o y'a sɔrɔ a welela yen.

Duurunan : a kana a da don kumaw na minnu ma sara a la, wa fana ni mɔgɔw be kuma na, a kana a ta don o kɔrɔ.

Wɔɔrɔnan : yaalaba man ji, n'i kera bɔfen ye, i k'i segintuma don.

Wolonwulan : Denmisennin man kan ka kuma k'a to dumuni kunna, sango k'a sanfəfenw ta ka sɔrɔ u ma di a ma, n'o do ye : sogo, jɛgɛ, su, ngoɔyɔ, adw. Seeginnan : a kana sɔn kumalakaliba ma, bawo o ye nafigya ye.

Kɔnɔntɔnnan : fen o fen n'a ma di a ma, a kana o ta walima ka maga o la, o ye bololafjneya ye.

Tannan : A ka nenini ke a tana ye.

Taalen nɛfɛ, musomanniw ka lamɔ be taa laban u baw bolo, n'o ye musoyaciw n'a ko tɔw ye.

Cemanninw fana b'o cogo kelen na, faw b'u dilidon ni baara misen caman ye ani nefɔliw. Nin tun ye du kɔnɔ lamɔ misali dɔɔnin ye. Ni denmisen min sera k'o matarafa, o be sigida walima kalanso ladamu nɔgɔya a ma.

Fɔlɔ, sigida ni kalanso la, den tun te bo den na. Olu fana tun be den lamɔ kopuman.

Nin yɔrɔ in be kofɔli ke mara ka seginsko kan.

Nin lamɔ cogo saba kelen ka nɔgɔn sɔrɔ den na, a be ladamu, ka ke danbetigi ani tjetigie ye. O la, a be baaradu-

su, nɔgɔnkanu, ani nɔgɔndemé hakilaw bange faso kɔnɔ. Wa fana, a be kisi malobaliya, fugariya, fitiriwaleya, bin-kanni, sonyali, dɔrɔguta ani nkalontige ma.

Ni nin laadilikan bee faamuyara sisan mansaw fe, u n'u labato, k'u ke denw ka sinjnesigi labennanw ye. Kumadɔnnaw ko: « N'i y'i den ke babakɔmandan ye, don dɔ, a be nisɔngɔ kani i la ». O numan ye min ye, den lakasi, sanni a k'i lakasi, sanni a k'i lamaloya fadenw cɛla.

**Madamu Ture Awa Samake
ka bɔ AMALAN na**

Maakɔrɔbaro : Kuranmene kafaga

Nin don in su kera su gelen ye Koɔmuso bolo. A kera sunɔgɔbaliya su ye. Koɔmuso ye su mumɛ ke a be wuli ka kuran mene ka tila k'a faga. A sira o la, a sira hami na, sida banakisɛ mineni nesiranje y'a sababu ye. A yere hakili ye baara siri a la. Dɔwɛre te, Koɔmuso tun be kunnafonisebenw kalan i ko kabako. Nin don in, a ye Mali zurunali Lesori kalan. O kɔnɔ, dɔgɔtɔrɔ dɔ ka taaliko tun sebennen don. A y'o kalan, k'o kunnafoni ke a kunko ye. Kunna-foni ko dɔgɔtɔrɔ in ye Mali bila, newoperela tun don, tubabu tun don. Farajɛ in tun be wopereli ke kasɔrɔ wopereliminenw tun ma lasaniya, nin sidatile in na. Tubabuke in tun ye Koɔmuso je furaké ka teme. Koɔmuso y'a yere

miiri sida banakisɛtɔ ye. O ye Koɔmuso bila kurangagakamene na su kuuru-keere. Koɔmuso hakili ma numan suma a yere ma, ko n'i y'a sɔrɔ tubabuke ma to manamana na ka sida banakisɛ bila ale la.

**Karamogɔ Daramani
Tarawele**

Kalankene : Siriman Kuyate ka kuma Kurukanfuga kan, ka bɔ nagasola, Sigirin

5 4. Dan kana kari kodɔnna si la Manden.
55. Ce be ce faga, kasɔrɔ i m'a malo.
56. Forobakumaw kene kan, hɔrɔnw k'u wasa-don, u ka kumalaselaw la.

57. Ntura dunan te bila misiw ne Manden.
58. Bala Faseke sugan-dira k'a ke lajew, se-liw, ni nagaw nɛmɔgɔ ye. Manden fɔkaben nɛmɔgɔ don, laadaw kunnasigi don. Sinan-kunya b'a ni mandenka

bee ce, kerengkerennenya la masarenw.
59. Maden fɔlɔfɔlɔ ye kulu 30 ye :
- Kalatabaga 16,
- Masarenbonda 4,
- Moribonda 5,
- Daara 4,
- Ani jɔnbonda 1.

Bonda kelen-kelen n'a jɔda n'a ka baara.
60. An ka desebagatɔ bee deme Manden kɔnɔ.

**Siriman Kuyate
Mahamadu Kɔnta**

POYI : Ben ni Kelenya

N'i ko ben, i ko kelenya, N'i ko kelenya, i ko kotoŋɔgɔntala, Anw ka Maliba, Fɔlɔ jamana tɔw tun be nɛbɔ e de fe, E de tun ye misali ye, Ben ni Kelenya siratige la. Nka bi, Ben minen be nini ka dafiri, Kasɔrɔ maliden bee ye kelen ye,

Jeman ni finman, An ka ben sigi la. Malidenw, Anw de ye badenmaw ye, Anw de ye sinjimaw ye, Anw de ye furujɔgɔnmanw ye, Anw de ye kunkokɛŋɔgɔnmaw ye, Sabula, n'i ko Mali, i ko: sinjiya, hadamadenya, hɔrɔnya, jatigiya. K'a ta kɔrɔn fe, ka taa a bila tile-

bin na, An ka ke nɔgɔn jigi ye, Ka da a kan anw de ye kelen ye, An ka ben kelen ma, Ka faso jo bawo faso mako be, An kelenkelenna bee la. Kele te joli ke, a be farali de ke, Kele de be dugu duman ke tomon ye.

Kotimi Danbelɛ

Nin ye jamana kenyako minisiriso ka kunnafoni ye.

Ka ke ne ni kenyaya mi-nisiriso ka janja talen ye walasa ka malidenw kunnafoni tuma bee jamana banako kan, ko taratodon zanwuye-kalo tile 21 san 2020, a ye kunnafoni sɔrɔ ka bɔ dijɛ seleke naani kenyako tɔnba yɔrɔ, o ka bolofara min be farafinna tilebinyanfan fe, ko bana do kun bɔra n'a banakisɛ tɔgɔ ye nansarakan dajɛ kelen na koronawiri / Coronaviru. A yera siniwa jamana ni Azi jamana dɔw kan, a taamasiyenw file: farikolo kalaya-ko jugu, kunkolodimi misennin, Mura ban-bali, yereyereli, segen, wɔsili, ninakili dekun,

kurubadimi ani nunjibɔ. A jirala k'a fɔ ko banakisɛ in be yelema nunji fe walima banakisɛ yera mɔgɔ min na ka maga o tigi la walima ka maga minen na, a tigi magara min na. A banakisɛ donni i la, a n'a lakodɔnni ce b'a ta tile fila la fo ka se tile tan ni naani ma walima tile wolonwula. A be se ka juguya kosebe fo ka se fogonfogondimi walima saya ma. Kabin kunnafoni sɔrɔla, an ka kenyaya minisiriso y'a jate minɛ ka feere dɔw sigi senkan, jekulu min sigilen don walasa ka bana cuncunnenw kunben, o ye nɔgɔnye ke. Kɔlsiliw fanga bonyana kosebe jama-na dancew la, duguma

siraw ni sanfe siraw fe, ani jamana kenyasow da la. O Temenen kɔ, ka kenyaya baarakelaw hakili jo kosebe, walasa u ka kunnafoni carin jamana kɔnɔ, walasa sigidalamɔgɔw ka se ka faamuyali sɔrɔ a la. O la kenyaya minisiriso, a ko k'a b'a nini sigidalamɔgɔw fe, u ka feerew mata-rafa minnu file: ka saniya baaraw matarafa kosebe duw kɔnɔ ani jamadalajeyɔrɔw la, i n'a fɔ k'an tegew ko safine na, ani ka sigidaw lasaniya kosebe. O temenen kɔ, ni mɔgɔ min be tiso, a k'a nun n'a da tugu, ni taamasiyenw yera mɔgɔ min na, an kana maga o tigi la, ka sogo ni jege ani sefanw

o n'a nɔgɔnna caman tobi ka mɔ kosebe sani u ka dun; k'an yere lakana sanni an ka maga an ka baganw na, kungokɔnɔbaganw b'o la, sokɔnɔbaganw b'o la; ka wuli ka se joona kenyaso la min ka surun an na, ni taamasiyenw yera mɔgɔ min na. Kenyaya minisiriso ko k'aw ladɔnniye ko bee k'i hakili sigi, sabula k'u kelen be ka feere jɔnjɔnw tige, walasa koronawiri kunnafoni kana don jamana kɔnɔ. Ko ka kunnafoni sinsin fana ko bana in ma ye Mali fan si fɔlɔ.

**Kunnafoni
bɔra kenyaya
minisiriso yɔrɔ.**

Musow ka senyerekoro senkormadonni poroze kura bolodara

Poroze kura min bolodara musow ka senyerekoro senkormadonni kama san 2020-2024 kono, Muso, den ani du ka jetaa sabatili minisiri Dogotoro Madamu Jakite Ayisata Tarawele y'o jirali laje nemogoya ke alamisadon utikalo tile 29 san 2019. Poroze in bewele tubabukan daje surun na « PRODAFFE I ». Kanada lasigiden min be Mali kono n'o ye Faransuwa Pikari ye, ka fara Bamako komini 3nan méri ka ciden Madamu Bagayoko Aminta Sanogo kan, olu tun b'a kene kan. Musow ni cew ani musomanninw ni cemanninw haminanko gelenw dantigelen b'o seben in kono. Minisiri y'a jira k'a be waati jan bo, ce ni muso damakejeni hakeko la an ka jamana kono, o wulikajow be sen na yiriwali kuntaala jan sorojiko la. N'a ma ne k'o kow donna seben kono ka kuntilenna di o waleyacogo la, o ye Alatanu ye. A ka ca a la lajini na se ka sabati hadamadenyako la, sorojiko la, politikiko la ani sigida n'a lami kunkanko to bee la. Dogotoro Madamu Jakite Ayisata Tarawele ka fo la, seben in tilalen don dakun 6 ye : Muso ni den ani du be dabolo min kan o fesefeseyoro ; sariya be k'u mine cogo min o fesefeseyoro ; u bowonnen bejogn bolo cogo min na o dakun ; du maracogo dakun ; baaraw waleyacogo dakun ; ani « PRODAFFE I » in yere kolosili n'a kiimeni dakun. Minisiri ko kolosili la, hali ni jamana ye sariya caman ta muso ni den ani du ka jetaa sabatili la, halisa gleyaba be musow kan u ni cew damakejeni siratige la kalanko, kenyako, nafoloko ani mara kecogo kunkan. Kanada lasigiden y'a jira, ko baaraboloden in kun ye ka caman bo gerente la ka jesin musow ma, ani ka do fara muso ni den ani du minisiriso, ani musow ka demedonjekuluw ka dennaiyaw kan musow kunko jenaboli siratige la. O b'a to u ka se ka musow kunkow tacogo don ba la, u ka baara bolodataw kono ce ni muso damakeneniko la, goferenaman ka kan k'a janto minnu na, n'a be a ka san baarakenafolo boloda. A b'a to fana, Mali y'a kandi ko minnu na dje kono ce ni muso damakejeni sira fe, muso ni den ani du minisiriso kana jine olu k. O dinemaa ka benkanw kofjien don dje tonba Oni ka kuntilennaseben do kono min ka kan ka waleya yanni san 2030 ce, ani yiriwali kuntaala jan sorojiko (OMD) kuntilennaseben kono. Muso ni den ani du minisiriso ka baaraw ka kan ka digi fen min kan walasa a ka lajiniw

ka se ka sabati, o yelema kuraw bolodalen be seben in kono. Lasigiden y'a sementiya, ko Kanada cesirilen don Mali demeni fe, Maliden ceman ni musoman ka se ka damakejeni hakekow la.

Bamako komini 3nan méri ka ciden Madamu Bagayoko Aminta Sanogo ka fo la, olu bena u sinsin nin seben bolodalen kura in kan, ka musow kunkakow ta ba la u ka komini kuntilennaseben labenini na ;

n'o ye Pedeseki ye. Ce ni muso damakejeni ka bee bila i ka hake kono, Mali ka yiriwali kuntaala jan de sirilen b'o la.

**Salimatu Mariko
Dokala Yusufu Jara**

Maliden caman be girin na kokanmalo nofe

Mali jigi be malo hake min sorojli kan a ka san 2019-2020 sene kanpaji na, o ye toni 900.000 ye. Malidenw ka san balo be soro o la fo k'a toto. Nka o malobasoro n'a ta bee, Malidenw be girin na kokanmalo kan. Jagokela minnu be taa malo san jamana kokan, olu b'a fo k'o kun ye maliden fanba ka se ka malo soro da nogola; Sabula ko malo min be sene jamana kono, o da ka gelen kojugu. O julabaw y'a jira ko san 2016 ni 2018 ce, goferenaman ma wusuru si bin ka bo kokanmalo kan olu ye; nka san 2019 na, a ye do bin ka bo wusuru la, min b'a to u ka se ka malo toni 200.000 ladon jamana kono, min b'a to malo kg1 ka se ka feere sefawari d70 la. Deme min fana be ke jamana ye baloko la, hake do be don malo la ka n'o feere jamanadenw ma; o kun ye halibi malo ka se ka laboli ke jamana kono, ani min b'a to malo da kana yelen kosebe. Kokanmalo donni jamaana kono, o te senekelaw sago ye. U y'a jira fana, k'a joyoro fosi te malo songoko la. U ka faamuya ye, ko u b'a dabo jamana werew ka malo ka se ka feere an ka jamana kan. Dje tonba bolofara min jesinnen don dunkafa sabatili ma n'a tubabukan daje sun ye FAWO (FAO) ye, o y'a jira ko san 2020 zanwuyekalo fo ka se a desanburukalo ma, malo toni 48.000 bena munun munun malosenegun tow ni Afiriki ce. O be ke 3,5% faralen ye san 2019 ta hake kan u ni jogn ce. A kolosira, ko Afiriki mogow de b'a la ka kokanmalo sebekoro

jini. Malo hake min be dun dje kono, o be se toni miliyon 516 ma. Toni miliyon 2,3 bora o hake la san 2019 kono; nka o to ka ca ni malo hake min ka kan ka soro san 2019-2019 sene kanpaji to la. O min tena teme toni miliyon 513,5 kan. A koni bena se ka dafa malobasan jamanaw fe, i n'a fo Siniwajama, Endujamana, Pakisitan ani dowerew. Malo hake min ka kan ka soro dje jamanaw

ka san 2019-2020 sene kanpaji na, o ye toni miliyon 179 ye. O bena ke toni 800.000 sorojli ye u ka kanpaji temenen ta hake kan. Nka a fana ka dogo ni 1,9% ye san 2018-2019 sene kanpaji soro la ; o min kera toni miliyon 183 ye FAWO ka fo la. Mali be son ka fara malobafeere jamanaw kan, n'a sera k'a sariya bee tiime.

**Seki M. Tarawele
Dokala Yusufu Jara**

Kunnafonisira labilala wulakonomasow ye sannifeere kama

Cakeda min jesinnen be dje bee ka lasoroli nogoman ma n'a tubabukan daje surun ye Azefo (Agefau) ye, o ye telefon simarifoni 100 di Oni-Famu (ONU-Femme) ma, n'o ye dje tonba bolofara min jesinnen be musow kunko jenaboli ma, a k'a di wulakonomasow ma. A kun ye kunnafonisira min labilalen be u ye sannifeere kama n'o angilekan ye "Buy from women" ye, u ka se k'o labaara a jema. A bamanankan ye "ka sanni ke musow fe". Kunnafonisira in dayelala kunnafoniko cake do fe Mali kono, min be wele Azetiki (Agetic). Kunnafonisira in ye : www.mali.buy-from-women.org. Numeriki soro ni kopjenini minisiri Madamu Kamisa Kamara ye telefonii ninnu don ONU-Famu ka ciden Setiseme Zeronimu M. Mongu bolo alamisadon zanwuyekalo tile 30 san 2019. Benkanseben min bolonobilala Azefo ni Aze-

tiki ani Oni-Famu ce, o kono waleyali do don. Musow ka poroze minnu jesinnen be kunnafoniko ma, a kera olu musakali hukumu kono. Mali musow yeli u togolakow kene kan a be dabo o nogoyali kama. Telefonii 100 minnu dira, u musaka mumu be se sefawari miliyon 10 ni ko ma. Poroze in dabolen be musow doron kama. Muso ma bo muso la; u sigilen mana ke yero o yero la jamana kono. Setigi fara desebaato kan, a dama ka kan u bee la. Ka sanni ke musow fe, o ye feere ye, min be se ka do fara u fanga kan sannifeere siratige la. Muso minnu be sene ni baganmara ani monni ke, ani minnu b'o fen sorotaw bayelema, olu be se k'u jigi ke kunnafonisira in ye. U b'o bolofenw bila enterineti kan o kunnafonisira in fe, dinemaa b'u laje. U ko mana ke mogow min ye, o b'i wele sannifeere siratige la. Wari ka kan ka ci i ma basigi kono telefonii fe cogo min na, u b'o fana jefo.

Jabeti be denmisennin caman na Mali kōno

An tun be fili la kabini waati jan, ko jabeti ye balikuw ka bana ye; kasor a ko ka jugu hali denminsennin kunda. O b'a jira ko jabeti be baliku ni denmisennin fila bee la Mali kōno. Jabeti be sōrō sukaro cayako jugu fe joli la. O dōw sababu ye farikolo cogoya ye, k'a dese ka sukaro caman labaara, walima sukaro danteme an ka dumuniw na. Jabeti suguya minnu be wele "jabeti fōlō" ani "jabeti filanan", cogoya fila b'olu la. Ibarahimu nentawo ye jabeti sidōnni dōgōtōrōba ye. Ale y'a jira ko jabeti fōlō de ka ca denmisennin kunda kosebe. Jolilafen min be wele tubabukan na "ensulini", ni farikolo te se k'o dilan ka lase joli ma, o ntanya joli la, o de be "jabeti fōlō" lase denmisennin ma. Wan i jabeti be ce walima musola, o jabeti in be se ka yelema u denw fe. A ko "jabeti fōlō" te sōrō cen fe tuma bee la. Ko a be se ka mōgō mine a ka jenamaya kōnōna na k'a sōrō cen te. Dōgōtōrō Ibarahimu nentawo ka fō la, san 2019 zuwenkalo la jateminé dō y'a jira ko denmisennin jabetito 720 tun be furakeliyōrō 10 na jamana nēfē. A kōlōsira k'o fanba y'a ka jabeti sōrō cen ye u mansaw fe. Jolilafen nafama dō ye ensulini ye; mōgō dōw yere farikolo b'o tijē u yere la, walima u farikolo t'o dilan. O de be jabeti lase olu la. Mōgō ninan de beensulini dilan a farikolo la. Dōw be ninan wele ko samanene. Taamasiyen jōnjōn te "jabeti fōlō" la ko mōgō b'a sidōn o fe. Nka i b'a dōn waati min na, o b'a sōrō i samanene minen minnu beensulini dilan, o 80% fo 90% tijēna. Ni ensulini dun hake ka dōgō joli la, sukaro hake be caya a la. N'o kera sanga ni waati bee la demisennin be taa sugunekē la. A farikolobe segen. A be ji min kosebe, ka dumuniba fana ke; o bee la i b'a sōrō a

be ka fasa a sen kan. N'i y'o kōlōsi denmisennin na, o de ka telin ka ke jabeti ye. Kōlōsili la, denmisennin min te sugune ke dilan na kōrōlen, n'o ye sugunekē damine dilan na, o mansaw b'a fō k'a ye fasan damine; kasorō bana don; n'o ye jabeti ye. Puman te bana na; nka jabeti te bana puman ye. Ni jabeti juguyara, a be se ka mōgō kirin k'i bin; fo a tigi be se ka sa o kirin senfe. A tigilamōgō ka furudimi be juguya, a ninkili yere be geleya. O de b'a kīrin, a te bō a yere kalama. N'o kera mōgō min na, i b'i teliya ka taa n'a ye dōgōtōrōso la u ka ensulini pikiri k'a la joona. Dōgōtōrō Ibarahimu nentawo y'a jira ko jabeti kūnbenni man nōgō denmisennin na. Kada a kan ale jolikuru jeman de beensulini tijē a farikolo la. Jolikuru jeman dun ye jolilafen dō fana ye. «Jabeti fōlō» man ca mōgō la. Jabetito tan o tan, i b'a sōrō a be min na o cayanba ye kelen na. O de y'a kūnbenni geleya. Kunbencogo kelen min lakodōnnen b'a la fōlō, o ye k'a to den ka fa sinji la; i kana kōn k'a dabo k'i b'a balo nōnō werew ni nōnōmafēn werew la. Wa den kalo 6 fōlō la, a kana fēn were min n'a ba sinji te. I kana sogomafēn fana di a ma o waati la; n'o te ni "jabeti fōlō" kera a cen ye, o ka telin ka yelema ka ke jabeti filanan ye. Dōgōtōrō ye nin tangacogo minnu kofō, o k'o bee yere ye laala ye; Sabula k'an be waati min na, kunben te "jabeti fōlō" la. Fēn min ye jabeti furakeliko ye, dōgōtōrō Ibarahimu nentawo ka fō la, o ka gelen; kerenkerennenya la denmisennin ta. A bejini denmansaw fe, u k'u denw baloco-gō kōlōsi dōrōn. Jabetito minnu dira furakeliyōrō la, 90% ma se ka keneya. Olu ta ye "jabeti fōlō" ye. Olu de be to ensulini pikiri keli la u si tō kōno. Wan i y'o pikiji danteme fana, a tigi be se ka kirin; Sabula a b'a

jolilafen bee tijē pewu. Sukaro hake be dōgōya jolila; nka joli taalan ye sukaro hake bērē bennēn ye. N'i ye ensulini pikiriji hake fana dōgōya kosebe, o te mako ne. Jabeti kūnbenni waleyaw la, dīne tōnba bolofara min nesinnen be kenyakoma n'a tubabukan dāne surun ye Omesi (OMS) ye, o y'a jira ko mōgō minnu si hake b'a ta san 5 la ka se 17 ma, olu ka kan ka sanga 60 kūntaala sōrō don o don farikolojenajē la. O be se ka ke boli, nōni, negesoboli, taama walima dōnkē. U ka kan ka sukaro

dunta hake dōgōya, walima ka dumunifēn sukaromabaw ye k'u to yen, walima a kana caman dun olu la. Don o don a be se k'a jilaja ka nakōlafen dōsōrō k'o dun; kerenkerennenya la nakōlafen binkenēnamaw. A be se ka jiriden duko 3 fana ke tile kōno n'a b'o sōrō. A be se ka sogo jemanw dun ka fara kōgōjikōnōfēn kan. A be se ka malo, buuru ani patiw dun. Tulu suguya min be wele "olinfutulu", o ni kabatulu, a be se k'olu fana dun.

**Kaderi Jara
Dokala Yusufu Jara**

Malobu nējinina k'a nafa ye baloko juguya kēlēli la

Mali jininkelaw ka baara jaabi puman minnīlakodōnnen don dīne dōnnikela tō bee fe. U y'a jira ko nafaba be malobu la denw ka baloko juguya kēlēli la. O segesegeli minnu kera Nikaraguwa Ameriki gun kan ani Mali la, o jaabiw nēna. A nēmōgōya tun be Usumani Koyita bolo. San baara puman minnu be kofō, nin nējinini in jaabi be jate san 2019 taw la. Konējini min fana kera Ebolako kan Mali kōno san 2014 kōnōna na, o fana nēmōgōya tun be Usumani Koyita bolo. Konējini min kera malobu kan, o jaabiw lasera san 2019 setanburukalo tile 26. U y'a jira, ko jōyōrōba be malobu la hadamaden dumunisiraw kan. Laboratuwari min file Bamako Badalabugu kulu sanfē, o y'a ka sifileliw ke Joron komini kōno, Marakala serekili la denjamakulu fila kan. A kulu kelenna bee tun ye mōgō 25 ye. O mume ye mōgō 50 ye. Den ninnu si hake tun be kalo 6 la; u bee tun ka kene u ni na. U kōlōsira kalo 6 kūntaala kōno. Don o don malobu garamu 1 fo ka se 5 ma, o tun be di u ma. Usumani Koyita y'a jira, k'u ye malobu fara denjamakulu

kelen mōgōw ka dumuni kan; nka den jamakulu filanan, witamini «A» de farala olu ta kan. Ka kulusi taralenw «kusi» di u baw ma, walasa u na se k'u banakōtaw sōrō k'olu laje kalo o kalo. A kōlōsira, ko malobu farala den jamakulu minnu ka dumuni kan, caman bōra 41,77% ka kōnōboli la olu la. U y'a jira ko den ka ko bee b'a bangelen tile 1000 fōlō bolo. Malobu farala minnu ka dumuni kan, olu girinyana ka temē do ninnu kan. Nikaraguwa jamana na, olu y'a kōlōsi k'u kundama janyana ka temē tōw ta kan. Konējiniaw ye fēn suguya 17 kōlōsi malobu la, minnu be malobu jōyōrō bonya kofō den baloko la. U b'a to den farikolo be se ka banaw kēle. Usumani Koyita ka fō la, Mali be jōyōrō filanan na malosēnē na Afiriki kōno; wa malo be dun kosebe Mali kōno. Nafa min be malobu la, o be mōgō dumunisira keneya k'a labila, ka farikolo sinsin ani k'a mōn diya, ka baloko juguya fana kēle. U k'u bēna malobu caman bayelema ka bila Mali dōgōtōrōsoba bee ka bolo kan, denw ka baloko juguya kūnbenni kama.

**Berehima Dunbiya
Dokala Yusufu Jara**

Mohamedi Lamini Sisoko « Momo » ye ntolantan dabila

Mohamedi Lamini Sisoko n'a be wele Momo, a bangera san 1985 zanwuye-kalo tile 22 Mɔn-Sen-ɛjan, Faransi jamana na ; nka Maliden don ; sabula a fa ye Maliden ye, min sigilen be Faransi. Kabini Mohamedi Lamini Sisoko bɔra Soso-Mɔntubeliyari ntolatantɔn na, a y'a ɔnaniya ntendendan zanwuyekalo tile 13 san 2020, ka ntolatan dabila siŋe kelen, a si hake san 35 la.

Mohamedi Lamini Sisoko ye ntolatankɔ 36 ke Mali fe Samatasègew lasan 2004 ni 2013 furancew la. Kabini a si hake san 18 a yelemana ntolatantɔn « FC Walensi » la Esipajni jamana na. Ka taa ntolatantɔn Liweripuli la Angilejamana na k'a ta san 2005 la ka se 2008 ma ; ka ntolatantɔn Zuwentusi fana ke Itali jamana na san 2008 ka se

2011 ma ; ka Pari Sen Zerimen ke Faransi jamana na san 2011 ka se 2013 ma.

Mohamedi Lamini Sisoko y'a ta ntolatantɔn ke ɔnana ye Esipajni san 2004, k'a ka tɔn ke ɔnana ye Faransi san 2013. A ye ntola tan tɔn dɔw fana fe Siniwajamana na, Mekisiki jamana na, Endonezi jamana na, Endujamana na, ani k'a tan Hɔngu Kɔngu fana.

Mohamedi Lamini Sisoko ye Kani 2004, 2008, 2010, 2012 ani 2013 ke Mali fe. O Kani laban na Afrikidisidi jamana na, Mali ye jɔyɔrɔ 3nan sɔrɔ. San 17 ntolatan kɔfe, Mohamedi Lamini Sisoko y'a ɔnaniya ka ntolatan dabila pewu. A k'a bena a pɔsin ko were ma a ka nɔnamaya kɔnɔ.

Seyibu Kamisoko
Dokala Yusufu Jara

A bε ka jini ni KANI bε se ka yelema san naani o san naani na

Afiriki tɔgɔlakupu be wele KANI. A bε ke san fila o san fila ; nka diŋe ntolatankɔ tɔnba n'a tubabukan daje surun ye FIFA ye, o nemogɔba Giyani Enfantino ye lajini ke, ni KANI bε se ka yelema san naani o san naani na.

An bεna FIFA nemogɔba ka kuma dɔw lateme u fɔcogo la. A ko « an bε KANI na o be san tan caman bɔ ; yala jɔnnin ye ntolatankene nɔnamabaw ani yiriwalyɔrɔ ye Afiriki ntolatan na ? Ero n'o ye Erɔpu tɔgɔlakupu ye, an bε don min na o be wari min ladon, KANI t'ɔ jaka ladon. Ne ye jamana 41 yaala ; n ye fen min ye n ne na, o te ntolatan nɔtaako ye ; sabula ntolatankenew bεe lankolon don, jama tena ntolatanw file. O de la ne b'a jini aw fe, a' ka hakilijakabɔ ke KANI yelemani kan, k'a bɔ san fila o san fila la, k'a ke san naani o san naani ye ».

FIFA nemogɔba ka nin kuma in ye Afiriki mɔgɔ caman tɔnsi wuli ka jɔ. U ko mɔgɔdalajini don, k'a te bεn. Dɔw fana ko tijε yere la yelema donni KANI na, o kuma in ka fesefese ji nemajɔlen na Afiriki ntolatankɔ tɔnba KAFU fe. An bε yɔrɔ min na, kuma te FIFA nemogɔba ka fɔlen kan tuguni. Mɔgɔ t'i yere jininka o fɔkun na bilen. Nka a fɔra waati min na, ani kene min kan, o de ka kan ka nɔbɔ. Sabula Afiriki ntolatankɔ nemogɔw ka dɔgɔkunlaje senfe Sale, Marɔku jamana na, Afiriki ntolatankene nɔnamcola, ani ntolatan yiriwali-ko la, Giyani Enfantino y'a ka lajini in ke yen de. Mɔgɔw yere ka jatemine na, a ni Afiriki ntolatan nemogɔ dɔw da be sɔn ka ye file kelen na nin ko in na, ka Afiriki ka ntolatan kewaati yelema k'a ben Erɔpu nansaraw sago ma. FIFA nemogɔba mademebaa minnu be KAFU la, olu tun te se k'u kan kɔrɔta ni kuma in ye ; o de kosɔn a be se ka ke u benna a kan, k'a foli don Giyani Enfantino da.

Kuma lajini ye min ye, Afiriki ntolatanna caman be Erɔpu. Olu mako b'u la kosebe waati minnu na, n'o ye Ero ni u ka ɔnanjinintolatanw waati ye, Afiriki jamanaw fana mako be jo u la u ka kupubaw ntolantanw na. Nansaraw dun be Afiriki ntolatannaw ta k'u sara wariba la, n'a fɔra k'olu te to u bolokɔrɔ, o ye geleyaba ye. O de la nansaraw be k'u merun FIFA nɔma, a k'a bolo ja KAFU kan na, o ka yelema don KANI ntolatanw waati la nansaraw

ka ntolatan yiriwali kama, k'u yere ta to yen. Sabula u bolo nafa t'o la.

FIFA nemogɔba m'a dogo ; a ko « Afiriki ntolatan yiriwali te ne ne sira la. Ne bε min fe, o de ye ka Afiriki ntolatan waati yelema ka ben ni diŋe ntolatanw bolodacogo ye. Pele min ye Berezili jamana ntolatannaba kɔɔ ye, o tun y'a jira ko yanni san 2000 ce, a hami ye Afiriki ntolatan ka sira jan taama, fo ka kupudimoni ta ; nka an bε san 2020 na ninan ; Afiriki ntolatan ma taa yɔrɔ si ; a yere b'a la ka segin kɔ ».

Jɔnnin b'a dɔn ni FIFA ka lajini ye ka Afiriki ntolatan sennasiri, diŋe tɔ ntolatan ka se ka yiriwa ? Nka a mana bɔ da o da fe, hali n'a ma ke FIFA sago ye, Afiriki ntolatan mako be yelema kuraw la, min b'a to a ka se ka yiriwali sira ta. A tuma sera, jamanaw ntolatankɔ nɔnabolikuluw ka kan k'u hakili jakabɔ Afiriki ntolatan netaa sabaticogo la. San caman na KAN be ben zanwuyekalo ma. Afiriki ntolatannaba minnu be Erɔpu, olu be siran ka na KANI na u ka jamana tɔgɔ la ; sabula o b'a sɔrɔ Erɔpu ntolantanw fana be senna. N'u y'u ja geleya ka na, u jɔyɔrɔ be sɔn ka tila u la u ka ntolatantɔn kɔnɔ Erɔpu.

Dije Dɔrɔguba min ye Kɔnɔwari ntolatanna ye, o y'a jira ko ni KANI yelemana san naani o san naani na, o da ka di Erɔpu jamanaw na, a b'a to Afiriki jamanaw ka ntolatanna minnu te ntolatan na kɔkan, olu ka kupu min ye SANI (CHAN) ye, o ka se ka san sɔrɔ kosebe. Wa a ko jamanaw min bεna KANI ntolatanw bisimila, o be waati jan sɔrɔ k'a sebekɔrɔ laben.

FIFA nemogɔba ye lajini were ke ka fara fɔlɔ kan. A ko a sago ye kupu suguya kura kerenkerennen dɔ bolodali ye Afiriki kɔnɔ, min bεna wele tubabukan na « ligi panafirikeni de kulubu » ; n'o ye Afiriki ligiw ka kupu ye. O ntolatan be ke jamana 20 fo 24 ligiw fe. Nka o t'u bali ka temε ni ɔnanjinintolatanw ye u ka jamanaw kan. Afiriki ntolatanna ɔnana be dɔn o kupu kura bolodata in fe. A bεna se k'a to Afiriki ntolatan ka se ka sefawari miliyari 131 ladon san o san ; n'o te Afiriki ntolatan nafa ka dɔgɔ. Hakilijakabɔw be se ka damine jamanaw kɔnɔ KANI yelemaniko lajini kan, k'a bɔ san fila o san fila la, k'a ke san naani o san naani ye.

Solomani Bobo Tunkara
Dokala Yusufu Jara